

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.

Един брой 20 стот.

Телефон № 358.

ДОБРУДЖА

Орган на централния добруджански народен съвет

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адрес:

в „ДОБРУДЖА“ — площад „Черна Джамия“ № 5.

Излиза

сряда и събота.

Ръкописи не се връщат.

Д-ръ И. Ст. Кюстенджалиевъ.

Непоправимите провокатори.

Близко преди месец в една кореспонденция на издавания в Букурещ в. „Дачия“ бѣ намѣрило мѣсто едно предложение, което за насъ бѣше истинско откровение. И още тогава имаме впечатлението, че се касае работата не до една случайна мисъл на случаен кореспондентъ, а че писаното въ „Дачия“ е съзнателно внушено и продиктувано. Въстанието считаме, че „появяването на ромжиския щикъ въ южна Добруджа ще порази българското население“ и затова предлагаше на правителството, тъй като това е наложително необходимо, да намѣри колкото се може по-бърже разрѣшението, които да дозволит настаняването на ромжиските войски въ южна Добруджа. Разбрахме ясно, че прѣдъ видъ на политическата потрѣба, която ромжиската власт има да установи своята войска въ Добруджа, не ще се пощади нищо за да се постигне тая цѣль и да се сломи и порази българската „нахалност“.

И на какво ли не бѣхме свидѣтели отъ тоя моментъ? Рѣдко е да се прѣслѣдва съ толкова настойчивостъ и изобрѣтателностъ прокарването на едно рѣшение.

Най-сериозната преса, дори самъ „Ендепандансъ Руменъ“ слѣзе отъ висинитѣ на Олимпъ за да говори противъ настаняването на италиански войски въ южна Добруджа и противъ една прѣкалена и зловѣдна толерантностъ на тия войски. На мѣстото на юмрука, на камшика, на изнудването, на грубитѣ отношения, които характеризиратъ ромжиската администрация, войскитѣ на една цивилизована държава поставяха реда, законността, безпристрастието, толерантността за всичко, което не излиза извънъ рамкитѣ на справедливото и законното. Това не можеше да се хареса въ Букурещъ, защото правѣше да контрастиратъ още по-силно двата начина на мислене и на дѣйствие отъ страна на ромжиската и италианската власти. Писаното въ вѣстницатѣ съпадаше, обаче, и съ застъпничествата, които, не успѣха да настанятъ ромжиски войски въ южна Добруджа.

Но съ това цѣльта не се постигна напълно и ето, изпитватъ се нови и по рѣшаващи сѣдства.

Засилватъ се прѣдизвикателствата и тия прѣдизвикателства ставатъ по-проучени, рафинирани, дръзки и по-нетърпими, а въ сѣщото врѣме се надава викъ противъ това, че населението било обхванато отъ опасно настроение.

Въведе се една система за изземването на хранитѣ, която съдържахъ хиляди и единъ недъжъ, и която дава правото на най-широко вмѣшателство и злосторство на едни отъ

най-лошитѣ и некултурни елементи отъ ромжиската администрация: цѣлятъ продуктъ на селския трудъ — и прѣхраната, и размѣра на бжлашитѣ посѣви, сж оставени на усмотрѣнето на полуграмотнитѣ и близкостоящи до съблазънъ селски нотапри и жандари. Освѣнъ това, за хранитѣ се опрѣдѣлятъ цѣни, които не покриватъ разноснитѣ на производството и прѣвоза. Това ще създаде и изостри до крайностъ недоволството по селата; то ще създаде конфликти между населението и органитѣ на властта, а слѣдователно и поводи за военно вмѣшателство.

И понеже една реакция за самозащита бѣше естествено послѣдствие, вмѣсто да чуемъ въ ромжиската преса съвѣсти, за да бждатъ отстранени излишнитѣ прѣдизвикателства, като се повиши цѣната и се направи да отговаря тя на разноснитѣ на производството и като се отмѣнятъ ненуждитѣ поминувки и вмѣшателства, — ние четохме, че се съвѣтватъ да се усилятъ стражата по селата и да се увеличатъ военнитѣ постове по границата, за да се прѣдотврати контрабандния износъ къмъ България. Вмѣсто да се прѣмахне причината на злото, взематъ се мѣрки, за да се влоши още повече положението.

Но не стига това. Когато „Дачия“ подканваше ромжиското правителство да намѣри разрѣшението, което да доведе ромжискитѣ войски въ Каприлатера, ние си припомнихме всичката безскрупулностъ на ромжиската властъ и очаквахме нѣщо лошо и безогледно. Онова, обаче, което виждаме да става, надминава всичкитѣ наши опасения.

Ролята на агентъ-провокакторъ се култивира отдѣлна съ устрѣие отъ ромжиската полиция въ Добруджа. Още въ периода отъ 1913—1916 година тамъ маса хора бѣха подържани изключително за да прѣдизвикватъ. Тѣ бѣха най-големитѣ злословници противъ властитѣ, тѣ най-пламенно говорѣха, че трѣбв да се реагира съ дѣла, и намираха се слаби духомъ, които се подхлъзваха. „Сега, обаче, трѣбватъ на ромжиската властъ по-енергични сѣдства и тя си ги създава. Отъ индивидуална пропаганда съ дѣло, тя прѣминава къмъ масова пропаганда... Аферата Порция, въображаеми болшевишки агитатори, изолирани убийства, а сега вече и цѣли чети отъ хора, които дошле отвѣдъ границитѣ до 1913 г., прѣоблѣчени въ мѣстна носия, нападатъ, грабятъ, дори убиватъ.“

Тамъ, гдѣто до края на миналата година цѣлѣше най-миренъ и интензивенъ трудъ, тамъ, гдѣто въ истинската смисълъ на думата оржикето бѣ замѣнено съ плуга, и бързо ранитѣ на проклетата война

отиваха къмъ налѣкуване, за съжаление, тамъ се намѣсва една злосторна ржка, която се старае да разруши мирното дѣло на трудящия се народъ.

За да се вмѣкнатъ ромжискитѣ войски въ южна Добруджа, тукъ се разпалва огънь всрѣдъ покритото съ златна жетва поле и се раздухва злорадно. Какво важи на тия чужди на земята ни хора, че цѣла една областъ се хвърля въ тревога, че благосъстоянието изчезва, че селата запустяватъ и, че едно глухо и упорито негодувание обхваща всички? Тѣ прѣслѣдватъ своята „наложително необходима“ цѣль и може би това мѣ стига.

Но ние, които виждаме прѣстѣпната ржка на една реакционна

властъ да разнася пламъка на опустошението и на враждата всрѣдъ нашата родна Добруджа, съ цѣль да я прѣвърне въ злосторна колония или въ пустиня, ние молимъ да бжде спрѣна тая прѣстѣпна ржка, докато още е врѣме.

Ромжикитѣ и ние прѣзъ 1916 г.

По чия заповѣдъ е ставало избиването на българитѣ.

По поводъ оплакванията на ромжикитѣ за лошото третиране на плѣнниците при падането на Тутраканъ в. „Добруджа“ въ бр. 251 отговори. Но, освѣнъ прѣстѣпленията, които сж вършили ромжикитѣ надъ мирното българско население, сжществуватъ и други факти. Загова, моля дайте мѣсто на слѣдното:

Изявленията на единъ ромжиски войникъ за разпоредбитѣ на ромжискитѣ военни власти.

Бѣхме интернирани прѣзъ 1916 г. заедно съ семействата си въ Молдова.

Прѣзъ месецъ юли 1917 год. при насъ доде въ гр. Савени, Дорохойски окръгъ, Георге Булгару, по занятию касапинъ въ гр. Тутраканъ, лично познатъ и добъръ приятелъ, по народностъ ромжеецъ, родомъ отъ Трансилвания, войникъ въ единъ ромжиски полкъ — картечната рота.

Още при първа срѣща поканихъ Булгару на обѣдъ въ нашата квартира. Въ присѣдствието на съпругата ми, другаря ми по участъ П. Колеанъ и съпругата му Марийка, той ни разправя какво е станало съ Тутраканъ, защото до това врѣме не знаехме нищо, освѣнъ това, че града е опожаренъ и гражданитѣ сж избити отъ ромжикитѣ.

Ето неговия разказъ:

Напуснахъ града прѣдъ падането му и съ една лодка излѣзохъ въ Оленица. Града не е унищоженъ, каза ми той. За избити хора не зная. Слѣдъ падането на града, настанихъ се въ едно село близо до Букурещъ, обаче, багажа си бѣхъ оставилъ въ Оленица, и бѣхъ принуденъ съ една каруца да отида и си го влѣгна.

Пристигнахъ въ Оленица къмъ 10. IX. 916. — 2 часа сл. обѣдъ. Трѣбваше да се явя въ полицията, за да си визирамъ открития листъ. Тѣмъ въ това врѣме всрѣдъ полицията въ Оленица пристигна единъ зегомобилъ съ единъ ромжиски генералъ. Послѣдниятъ слѣзе отъ автомобилъ и влѣзе въ полицията. Чухъ като ъде заповѣдъ на полиция и жандармерията: „Всички българини да се застрѣлятъ, никаква милостъ къмъ тѣхъ, нѣма да се прави никаква раз-

лика на възрастта и пола. Всички трѣбватъ да бждатъ избити“.

Разбира се, дадената заповѣдъ трѣбваше да се изпълни.

Слѣдъ заминаването на генерала, дадохъ си открития листъ да се визира отъ полицейския чиновникъ. Послѣдниятъ, като видѣ, че въ открития листъ е писано името „Георге Булгару“, веднага даде заповѣдъ да ме арестуватъ и застрѣлятъ. Азъ се уплашихъ. На моитѣ възражения, че азъ съмъ ромжеецъ отъ Трансилвания, не обърнаха внимание. Най-послѣ, благодарение, че имяхъ у себе си такива книжа, които установявахъ, че съмъ родомъ отъ Трансилвания, освободиха ме и ми визирахъ открития листъ. Самиятъ чиновникъ, обаче, ми заяви, че съмъ ималъ голѣмо шастие, дѣто се намѣрили у мене тия книжа, които установиха, че съмъ ромжеецъ отъ Трансилвания. Иначе, прибави той, щѣше да бждешъ веднага застрѣлянъ.

с. Настрѣдънъ, 10. VII. 919.

Емигрантъ: Ст. х. Маринчевъ.

Какъ ромжиската властъ

разполага съ имотитѣ на избѣгалитѣ добруджанци.

(Писмо до редакцията).

Уважаеми г-нѣ редакторе,

Въ колонитѣ на в. „Добруджа“ се печатаха: въ бр. 231 отъ 26. IV. 1819 г. — „За ромжикитѣ и женитѣ сж опасни“ и въ 245 отъ 14. VI. 1919 г. — „Обезлюбяването на с. Антимово“. Въ тѣхъ се изтъкваше, че единичката цѣль на аличната ромжиска администрация е, да изгони по-заможнитѣ и будни български семейства отъ домоветѣ имъ, та безпрѣпятствено да заграти имотитѣ имъ, като ги обяви „на законни основания“ за „безстопанствени“. Днесъ това е вече свършенъ фактъ.

Кръстю Ст. Чакъровъ, когото ромжискитѣ власти изгониха още прѣзъ м-цъ януари 1919 г. и който остави застъти 200 декара земя; Никола Хараламбовъ изгоненъ прѣзъ сѣщото врѣме и оставилъ повече отъ 150 дек. застъти ниви; Темелко А. Ковачевъ — оставилъ повече отъ 200 дек. застъта земя; Костадинъ Симеоновъ, сѣщо изгоненъ по единъ съ нищо не оправданъ начинъ, оставилъ повече отъ 300 д. застъта площ; Иванъ Димитрачковъ, Георги Димитрачковъ — съ повече отъ 300—350 дек. застъти земи и др. отъ с. Антимово, днесъ съ тѣхния трудъ разполагатъ ромжискитѣ протежета и българ. ренегати.

Ганчо Костовъ Кьоръ отъ гр. Тутраканъ, българинъ, ренегатъ и дедективъ въ тайната полиция, „закупилъ“ отъ държавата всичкитѣ посѣви на „избѣгалитѣ“ въ България семейства и днесъ прибира резултата.

Ганчо Костовъ и Даудъ Ахмедовъ сж днесъ лица, които разполагатъ съ имота на изгоненитѣ антимовчани.

Даудъ Ахмедовъ и Ганчо Костовъ, подъ покровителството на властта, насилствено карали останалитѣ въ селото жени и дѣца да имъ женатъ и прибратъ плячката.

К. С.

Le Mouvement Dobroudjaie

Revue de l'Organisation Dobroudjaie en Bulgarie

Paraît le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois
Redaction et Administration place „Tchernia D'amia“
Téléphone 12 368

Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.
Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.

Намира се за продажъ при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за продажъ при вѣстникарскитѣ будни.

Единъ брой 50 ст.

Приматъ се абонати прѣзъ Администрацията, площадка „Черна Джамия“ 5—София

Животът в Добруджа.

Разкази на очевидци.

Calciu Ignat, 22-год., ромънец, от с. Паркеш, разказва:

Когато в Добруджа дойдох ромънските власти, бях уловен и арестуван в Рени. Това бѣ на 4 януари ст. стиг. Стоях в затвора до четвъртия ден след Великден, когато избѣгахъ. Причината за арестуването ми бѣше, че азъ, както и други ромъни, съблещавме, дѣто се върна в Добруджа пълното съгласие и потисничество ромънско управление и дѣто бѣхъ постигналъ доброволецъ въ българската армия — (2 опълч. полкѣ).

Тодоръ Михалевъ, от с. Бабуць Силистренско, 25-год., разказва:

Бѣхъ на работа въ с. Голеркой, дѣто копяхъ единъ кладенецъ. На 10 юни дойдохъ при менъ двама жандарми, запитаха ме отъ какъ съмъ, защо работя тукъ и имамъ ли билетъ да ходя отъ село на село. Азъ имахъ такъвъ, който имъ посочихъ, но тѣ ми казаха, че това е само за да ходя свободно за вода въ селото си. Следъ това ме уловиха, вързаха и биха най-немилоствително. Отъ секцията ме закараха въ с. Пъндъкли, дѣто също ме биха. По пътя също ми искаха 100 лева за да ме пуснатъ, но понеже нѣмахъ и нѣмаше отъ какъ да ги зема, закараха ме въ с. Бабуць и ме прѣдадоха на нашия шефъ. Тукъ пакъ ме биха и ме питаха, защо съмъ излизалъ отъ селото. Обяснихъ на шефа, че съмъ спривахъ, имамъ братъ войникъ въ ромънската армия, който отъ 4 години не си е дохождалъ, та се мъча да спечеля малко пари да му пратя. Тогава ми съобщиха, че трѣбва да плата 100 лева глоба ромънски пари. Ако бѣше другъ, прибави шефътъ, щѣше да плати 1000 лева. Казахъ имъ, че за да напѣра исканитъ пари, трѣбва да ме пуснатъ. Шефътъ се съгласи да ме пусне и ми даде 3 часа срокъ да доставя паритъ. Тогава азъ избѣгахъ въ България. Въ селото ни Бабуць на 6 юни убиха съ пушка младежа Митю Боневъ Друмевъ, полъ прѣдлогъ, че у него имало ромънска пушка и войнишки дрехи.

Свещеникъ Георги Кралевъ, 54-год., добруджанецъ, родомъ отъ с. Липница, стара Добруджа, свещеникъ въ Гюргенджийската енория, Силистренско, разказва:

Прѣзъ 1914 г., 20 ноември бѣхъ екстерниранъ въ България съ министерско рѣшение, за гдѣто на прѣдложението на духовнитъ ромънски власти отказвахъ да дамъ декларация. Следъ освобождението на Добруджа се завърнахъ обратно и се настанихъ въ с. Есекьой, стара Добруджа, дѣто живяхъ прѣди да бѣда ракоположенъ за гюргенджийски енор. свещеникъ. Бѣхъ очевидецъ, когато въ с. Есекьой дойдохъ ромънитъ придружени отъ единъ офицеръ англичанинъ съ 10 души войници. Населението отъ Есекьой и Гърлица посрѣгна най-любезно госта, който, като видѣ такова внушително събрание отъ мъже, жени и дѣца (повече отъ 1000 души), запита защо сѣ събрали хората. Отговори му се, че населението не иска ромънската администра-

ция, а прѣзъ това време женитъ плачеха и въ очитъ на ромънитъ ги кълнѣха за мъже и синоветъ си, откарани и загинали въ Молдова. Офицерътъ, чрѣзъ своя прѣводчикъ арменецъ, запита колко ромънски семейства има въ селото? Отговори му се, че сѣ само 8—10 семейства. Тогава той заповѣда на ромънитъ да напуснатъ общинското управление и да търсятъ помѣщение другагдѣ — въ ромънска къща.

На 20 декември ст. ст., обаче, сжщиятъ офицеръ съ единъ ромънски такъвъ и ромънския кметъ Константинъ дойдохъ въ селото и поканиха българския кметъ Атаназъ Ивановъ и члена Крали Стояновъ да прѣдадатъ общината. Следъ това азъ и двамазъ учители на селото се явихме прѣдъ английския офицеръ и го запитавме: какво ще стане съ българскитъ учители и свещеници? Отговори ни, че имало нареждане, всички български учители и свещеници да останатъ по мѣстата си. Той ни увери още, че косъмъ отъ главитъ ни нѣма да падне. На 30 декември учителитъ сѣ заминаха, а азъ останяхъ за да отслужя Божествена литургия за 1 януари. Но, когато се приготвяхъ за служба, доде кметъ сѣ още единъ стражаръ и ме откараха въ общината. Тамъ ми казаха, че съмъ арестуванъ за гдѣто съмъ ималъ крадена крава. Отговорихъ имъ, че кравата съмъ купилъ отъ гр. Силистра и че притежавамъ ва нея и ромънски интезапски билетъ. Билетътъ имъ показахъ, но пакъ ми отеха кравата заедно съ дѣтѣ даянчета, които бѣше отхранила. Следъ това, разбира се, не се рѣшихъ да служа Божествена литургия.

Прѣзъ нощта на 1 януари, часа по 12 изау дома шура ми и ми съобщихъ, че ромънскиятъ кметъ се зѣканвалъ да ме арестува щомъ се съмне, понеже му било донесено отъ Алекси Михалевъ и Стаматъ Янковъ, и двамата отъ с. Есекьой, че азъ съмъ основател на мѣстния Добруджански комитетъ, че съмъ събиралъ суми за освобождението на Добруджа и че съмъ билъ инициаторъ и подстрѣкателъ, да не се приеме ромънската администрация. Рѣшихъ да бѣгамъ и още сжщата нощъ заминахъ за въ с. Гюргенджикъ, Силистренско. На 4 януари, обаче, получихъ съобщение, че ще ме дирятъ и въ Гюргенджикъ. Заминахъ за въ с. Арагмаджа, Куртъ-бунарска околия и понеже въ тази околия ромъни още нѣмаше, останяхъ въ селото около 10 дни. Следъ това, обаче, трѣбваше да бѣгамъ въ България, понеже ромънитъ заеха и тая община.

Б. Р. Макарь и малко закѣснѣлъ, ние лаваме тоя разказъ, за да се види, по какъвъ начинъ сѣ гонена българскитъ свещеници въ страната, която днесъ най-много вика противъ правото на лигата на народитъ да покровителствува меншествата.

Кулевъ Из. Василевъ отъ село Български Косуй, Тутраканско, разказва:

Единъ денъ прѣди Св. Св. Кирилъ и Методий дойдохъ у дома ромънски стражари отъ нашата община и ме повикаха да се явя въ секцията. Сжщото сториха и съ другаритъ ми младежи отъ нашето село: Друмевъ Из. Недѣлчевъ, Славъ Великовъ, Тодоръ Стояновъ

и Минко Георгиевъ. Отначало насъ не ни бѣше извѣстно защо ни викатъ, но като българинъ, едно знаехме само, че добро не ни очаква. Но нѣмаше какво, трѣбваше да се отиде, иначе, може би, ще заплатимъ съ здравето си, което ромънската администрация е способна да направи и ге е правила съ много, макаръ и невинни хора българини. Веднага съ явяването си взеха ни по 20 лева и ни вързаха.

Така вързани, изпратиха ни за Силистра, като изъ пѣхъ ни малтретираха съ най-булгарини, псувни и бой. Тормозени по най-безчовѣшки начинъ, ние бѣхме съвсѣмъ отпаднали и едва стигнахме въ града въ едно плачевно състояние. Тукъ ни поискаха 400 лева рушветъ. Не 400 лв., но и по-голяма сума бѣхме съгласни да дадемъ, стига отъ ногитъ на тая жадна за мѣстъ, жандармерия да се отървемъ. Но жалкото е тамъ, че ние не разполагаме съ пари. Инстанциитъ на рушветчицѣта не сѣ още свършени. Следъ това насъ ни отведоха при ром. полковникъ Стойческу и единъ подполковникъ, обаче и тукъ не забравиха да ни искагъ рушветъ и то по 500 лв. на човѣкъ, низче, казаха ни ще ни изпратятъ да служимъ въ полковетъ.

Едва сега насъ ни стана ясно, каква е била работата. Всички, отъ стражарина до полковника, се стараятъ до колкото могатъ, да използватъ обстоятелството, че насъ ни викатъ войници въ ромънската армия, за да ни ограбятъ за смѣтка на своитъ джебове. Най-послѣ полковника благоволѣ да приеме скромната сума 100 лв. — всички, пари, които имаме и ни освободиха като ни дадоха билети да си отидемъ въ село. Не бѣхме само ние, имаше много младежи отъ разни села на Добруджа, които чрѣзъ рушветъ се спасили и то пакъ отъ сжщия полковникъ.

Не минаха два дни отъ нашето завръщане въ село, дойдохъ сжщиятъ стражари и повикаха Друмевъ Из. Недѣлчевъ. Последниятъ не забравилъ още страданията, на които бѣ подложенъ при отвеждането му въ Силистра, прѣдпочете да избѣгъ и търси спасение въ България. Ромънската полиция обаче, успѣ да залови Маринъ Дянковъ, вързаха го и го изпратиха за Силистра. Какво е станало съ него не знаемъ.

Кой има интересъ отъ разширението въ България.

Ромънскиятъ печатъ съ радостъ, която не може да скрие, съобщава на читателитъ си, че въ България е обявена обща стачка по държавнитъ жѣлѣзници.

Въ случая не е толкова важно, че ромънскитъ вѣстници съобщаватъ невѣрни работи за България; по-важно е, че се констатира по единъ положителенъ начинъ радостта, съ която нашиятъ събданъ отбѣлзватъ и коментиратъ миннитъ смутове въ България.

Отъ това положение на работитъ ние трѣбва да си направимъ своето заключение, до като не е късно. А то е само едно: Никакви смутове, каквито

и да били тѣ, не трѣбва да станатъ, особено сега, когато въ Парижъ се рѣшаватъ сждбинитъ на България. Само глупци и чужди агенти могатъ, безъ да расжжлаватъ, да хвърлятъ България въ огънь, което при послѣдния смѣтка, не значи друго, освѣтъ погребение на политическата и самостоятелността и загубване на всѣкаква надежда за обединението на нацията ни. Ето защо, ние апелираме къмъ всички добри българини да не се поддаватъ на агитациитъ на неуравновѣсени хора.

Ромънитъ и Добруджа.

Ромънскитъ вѣстници сѣ разтревожени отъ съобщенията на френскитъ вѣстници, че отъ Ромъния е поискано да повърне сѣна частъ отъ Добруджа, която тя анексира чрѣзъ 1913 год. И слагатъ въпроса така: „Ромъния не е побѣдена страна, за да отстъпва територии“. Тоя аргументъ трѣбва да се запомни. Въ него държавниятъ егмонтъ е застъпенъ до засѣпление, което показва, че всички добри желания на великитъ сили да турятъ редъ на Балканиитъ и да възстановятъ траенъ миръ въ центъра на европейскитъ смутове, ще има да срѣщнатъ голѣми прѣчки именно отъ ония съюзници, които тѣ спазиха отъ разгромъ.

Вънъ отъ това, ние ще си позволимъ единъ въпросъ къмъ ромънскитъ ни колеги: побѣдителка ли бѣше Ромъния, когато съ помощта на централнитъ сили завзе Бесарабия?

Ромънскиятъ менталитетъ.

Както вчера, тъй и днесъ.

Нашитъ читатели си спомнятъ характеристиката, която рускиятъ в. „Ново Время“ бѣше далъ на ромънската политика прѣзъ време на войната. Ромънитъ, бѣше писалъ тоя вѣстникъ, сѣ извадили своя неутралитетъ на търгъ прѣдъ боюващитъ сили и прѣдлагатъ: „за неутралитета — толкова, за намѣсата — толкова“.

Отъ тогасъ се мина много време. Ромъния прѣжива голѣми разочарования и голѣми радости, но курсътъ на нейната политика си остава все сжщия. На европейскитъ политически пазари търгътъ на Ромъния продължава. Споредъ „Индрепгареа“, ромънскиятъ министерски съветъ рѣшилъ да прѣдложи услугата на Ромъния въ похода срѣщу унгарскитъ болшевики,

Услугата се плаща.

На тая база, обаче, ромънитъ не стоятъ твърдѣ здраво, защото тѣ прѣди всичко дължатъ на Съгласението освобождението си отъ „германското робство“.

БОЯНЪ СТЕФАНОВЪ

АДВОКАТЪ въ гр. Русе

защитава дѣла прѣдъ всички граждански и военни сждилища въ Царството
Писалище, ул. „Николаевска“ № 35.
Телефонъ № 63.

Настойчиви искания

на заробениитъ и прогонени добруджанци.

(РЕЗОЛЮЦИЯ)

До Г. Г.

Прѣставителитъ на
Силитъ отъ Съгласението
Въ София.

(Продължение отъ брой 254).

7) Да се сиратъ всѣкакви описания на хранитъ, които сѣ още на полето; да се прѣмахнатъ всички мѣрки и организации, създадени отъ ромънското правителство за по-скорошното приближане и отнасяне на хранитъ задъ Дунава въ Ромъния. Защото хранитъ сѣ продуктъ отъ труда на мѣстното население и само то може да разполага съ него, по не и една държава, която е още чужда за Добруджа. По реквизиционенъ начинъ само съгласенскитъ войсковы части, по силата на окупацията и военното положение, могатъ да изземватъ храни, продукти и други прѣдмети за нуждитъ на войскитъ си;

8) Да се наложи на ромънското правителство възвръщането на всички прогонени и отлѣчени, масово и единично, българини и турци, отъ роднитъ имъ огнища, защото това гонение и отлѣчане е прѣстѣпление спрѣмо прогласенитъ междудържавни права. Дори ако се касае за държавно самосъхранение, пакъ Ромъния не може това да прѣдприема спрѣмо добруджанци, които не сѣ нейни граждани, до когато конференцията не опрѣдѣли крайната сждба и до като Добруджа не влѣзе въ санкционираниитъ териториални граници на ромънската държава. Възвръщането на насъ поробенитъ сѣ налага и отъ нуждата на врѣмето, за да спомогнемъ прибирането хранитъ отъ полето;

9) Да се гарантира отъ съгласенскитъ войски възвръщането ни по домоветъ и то по прѣдставенъ отъ насъ пълнъ и подробенъ списъкъ;

10) Да се освободятъ всички осждени отъ ромънската властъ добруджанци, извършили прѣстѣпления спрѣмо ромънската държава, защото ромънскитъ сждилища не сѣ компетентни и

не сѣ естествени за добруджанскитъ граждани. Изключителното военно положение въ Добруджа допуска сжществуване на сждилища отъ окупационнитъ войски и то за прѣстѣпления по военнитъ закони на тия последнитъ;

11) Най-послѣ, ние високо протестираме за изнудването и фалшифицирането волята и желанията на частъ отъ турското население чрѣзъ резолюции на съгласенитъ въ Кюстенджа митингъ, чрѣзъ подкупи на продажни на мюсюлманскитъ интереси дьонмета и ренегати, доведени отъ Македония и Ромъния. Защото, ако бѣше вѣрно, че турцитъ желаятъ Добруджа да остане ромънска, нѣмаше да бѣдатъ жестоко терзани, прѣсѣлвани и отлѣчвани, както прѣзъ 1916 г., когато заедно съ 25,000 българини отъ Добруджа около 5,000 мюсюлмани въ Молдова, кждѣто половината оставиха коститъ си; защото прѣзъ периода отъ 1878 до 1916 г. доднесъ ромънитъ постигатъ и унижаватъ свещениитъ чувства на мюсюлманина, затварятъ училищата и джамииитъ му.

Ние настоятелно молимъ, да се извърши референдумъ върху желанията

на населението въ Добруджа, безъ разлика на нация и религия, но отъ прѣдставители на съгласенскитъ сили, обаче при условие, че ще се прѣмахне всѣкаква властъ на заинтересованитъ държави, като се изгонятъ и всички придошли и докарани ромъни отъ Влашко и Молдова.

12) Само съ задоволяване на тия човѣшки искания на цѣлокупното добруджанско население ще настѣпни спокойствие въ Добруджа, което може да изгради моста за сближението на двата събдани народа — български и ромънски, които иматъ всички интересъ да живѣятъ въ миръ и покой за развитието на тѣхнитъ национални сили и богатства.

Само така ще се създаде редъ въ една нещастна въ историята земя съ още по-нещастно по сждба население, ако въобще нѣкой сериозно мисли да въдворява миръ и братство на земята.

Наговарваме Върховния Управителенъ Комитетъ на добруджанскитъ организации да поднесатъ настоящата ни резолюция-протестъ на Прѣставителитъ на Съгласенскитъ сили въ София,

Положението.

Българската делегация заминува утрѣ. До 25 тогѣ тя трѣбва да пристигне въ Парижъ, до когато, споредъ съобщенията на френскитѣ вѣстници, всички въпроси, засѣгащи България ще бждатъ окончателно рѣшени.

Сѣдбата на България се рѣшава. Въ такива моменти на възбуждане обикновено съ голѣма охота се приематъ „новинитѣ“ на разнитѣ „добри“ осѣдомени кръгове.

Дължимъ да предупредимъ нашитѣ читатели да не се поддаватъ на тия слухове. Истината е, както това стана и съ договора съ Германия, че конференцията не съобщава нищо за своитѣ рѣшения, до момента въ който става връчването на договора на заинтересованата страна.

По тоя поводъ днесъ софийскитѣ в. „Зора“ съобщава слѣдното:

Въ обществото се носятъ най-тревожни слухове въ сръзка съ опредѣление трасето на българската граница. Очевидно, смѣстателно е да се поддържа тревожното състояние на духовете въ България, защото до сега, освѣнъ френския в. „Журналъ“, никой другъ вѣстникъ не е съобщавалъ нищо конкретно по трасето на нашитѣ граници. А споредъ тоя вѣстникъ, между България и Гърция остава старата граница на западна Тракия, а по отношение на Романия, отъ послѣдната се иска да отстъпи анексираната частъ отъ Добруджа прѣзъ 1913 г., съ известни поправки въ нейна полза.

Повече отъ това нищо не се е появявало въ печата и нищо не се е съобщавало отъ Парижъ.

Българскитѣ народъ нѣма още основания да се съмнява въ справедливостта на конференцията, въ която, споредъ съобщенията на френскитѣ вѣстници, ще се върне г. Уилсонъ, а вѣроятно и г. Лойдъ Джорджъ.

Голѣмитѣ интереси, които Европа има да запази мира въ Европа, не бѣха били добри защитени, ако източнитѣ въпроси не бждатъ рѣшени по начинъ, който да изключва незадоволството и съперничеството между балканскитѣ държави.

Българскитѣ въпроси не е изолиранъ и не може да се изолира така, както това се иска, на нашитѣ засѣдени събѣди. Въпросътъ за Провидиѣ и Цариградъ, който въпросъ руситѣ повдигатъ наново съ голѣма енергия, се намира въ тѣсна зависимостъ отъ рѣшението на балканскитѣ въпроси, въ които, каквото и да се приказва, Гърция ще има да играе въ бъдеще много малка, почти незначителна роля.

Нужно е, слѣдователно, спокойствие и не само това. Нужно е още единство между всички българи, за да може българскитѣ въпроси да се постави на онова място, отъ което до сега бѣше измѣстенъ благодарение интригите на нашитѣ събѣди. Врѣме за глупости сега не е.

Наново става съ българитѣ отвлечен отъ ромжнитѣ.

(Писмо).

Г-нъ редакторе,

Моля дайте гласностъ въ колонитѣ на в. „Добруджа“ на тука изложениѣ жестокости, на които били подхвърлени съселенитѣ ми Иванъ Параскевовъ 28-годи и Никола Хараламбовъ 40-годи и двамата отъ с. Антимово, Тутраканска околия.

На 28 февруари 1919 г. шефътъ на антимовската секция, придруженъ отъ двама стражари, въ 5 частъ прѣдъобѣди обсадили къщата на Иванъ Параскевовъ. Самъ шефътъ застава на вратата и повиква Иванъ да излѣзе вънъ. Послѣдниятъ веднага излизаше. Шефътъ, безъ никакви обяснения, изблъсква Иванъ навънъ и безъ да му даде възможностъ да се облече и обуе, прѣдава го въ ржцѣтѣ на стражаритѣ, които му вързали ржцѣтѣ назадъ и го подкарватъ къмъ секцията.

Единиятъ стражаръ вървѣлъ на прѣдъ, водѣйки Иванъ съ въже, съ което му били вързани ржцѣтѣ, а другиятъ — изотзадъ го удри съ една тояга по главата, по гърба, по ржцѣтѣ и краката, съ думитѣ: „Бѣгай отъ фронта, прѣдавай фронта, а!“ Въ секцията наново самъ шефътъ билъ Иванъ гдѣ и какъ свърне, разбилъ му жбитѣ и слѣдъ това го затворилъ въ една отъ стѣнитѣ на секцията, безъ да му отворятъ ржцѣтѣ. Въ такова положение прѣкаралъ Иванъ цѣлиятъ день 28 февруари.

На 1 мартъ нещастникътъ билъ откаранъ въ Тутраканъ и отъ тамъ въ Букурещъ, гдѣто го хвърлили въ затвора. Тука той стоялъ само една седмица, билъ и изгезаванъ както по-рано. Слѣдъ това билъ откаранъ и затворенъ въ „Хортъ Жеилова“ — едно подземие, дѣто, лишенъ отъ храна и съприкосновение съ хора, лежалъ цѣли 8 дни. „Едвамъ утраяхъ въ тази гробница, утраяхъ, благодарение на здравата ми конструкция“, разправя Иванъ. На 9 мартъ ме извадиха отъ гробницата. Нѣколко минути нищо не виждахъ на около си и едвамъ се държахъ на краката си. Къмъ обѣдъ сѣднякъ день двама души ме поставиха на една вагонетка и ме отнесоха въ сѣда за да ме сѣдятъ...

Въ една „стая“ на „сѣда“ го държали 15 дни и му давали само по малко хлѣбъ. Слѣдъ изтичането на тѣзи 15 дни, той билъ изпратенъ подъ стража въ Молдова, гробницата на хиляди невинни български граждани.

Въ с. Марещи, заедно съ много още наши младежи, билъ поставенъ на тежка и непоносима работа. И рѣшава той да избѣга, макаръ и да е рискувалъ съ живота си. И дѣйствително Иванъ намира способъ и избѣгва отъ Молдова, на 1 юли слѣдъ 10-дневно скитане благополучно пристига тука. За положението на Иванъ Параскевовъ и за неговото мѣстопрѣбиване до днешенъ день никой не знаеше. Не знаеха неговитѣ близки, не знаехме и ние тука.

Ив. Параскевовъ бѣ зетъ за ромжиски войникъ прѣзъ 1916 г. и зачисленъ въ IV пѣх. полкъ — „Патру Алжешъ“. Този полкъ билъ разбитъ отъ германцитѣ въ Александрия и една частъ плѣненъ. Иванъ попадналъ плѣникъ при германцитѣ, обаче, като узнали, че той е българинъ, изорадили го въ Свищовъ, гдѣто Иванъ доброволно пожелалъ да се зачисли въ родната си армия. Зачисленъ се въ V опѣлч. полкъ, първо въ 8, а по послѣ въ 9 рота, отъ гдѣто се и уволнилъ като добруджанецъ. Именно за това ромжнитѣ го задигнали отъ дома му, били го до смъртъ и, може би, щѣха да му оставятъ коститѣ по молдавскитѣ полета, ако щастieto и провидението не бѣха му помогнали да се откопчи отъ ромжиския капанъ.

За Никола Хараламбовъ и Нелко Пеневъ, които на 26. II. 1919 г. бѣха задигнати отъ воденицата на послѣдния, били до 2 юли въ влажния затворъ въ гр. Браила. Съ силата на около 50000 лева, обаче, успѣли да се откупятъ и тѣзи дни се завърнаха. Ще Ви изпрати подробности, слѣдъ като събера нужнитѣ свѣдѣния лично отъ тѣхъ.

К. Симеоновъ.

Добруджа е българска.

Впечатление на единъ чужденецъ.

Единъ чужденецъ, току-що пристигналъ въ София, който е ималъ възможностъ да обходи цѣла Добруджа на кръстъ и на ширъ, е ималъ случайно разговоръ съ единъ отъ нашитѣ редактори.

Чужденецътъ, който име държимъ на разположение при нужда, заявилъ:

Добруджа е толкова ромжиска, колкото и Чили. Нищо отъ това, което характеризира ромжиселата като човѣкъ и като гражданинъ, въ Добруджа нѣма. Когато човѣкъ, обаче, напусне Добруджа и влѣзе въ България, никаква разлика между психиката и начина на живота между населението на дѣтѣ области не се чувствува. Въ България се чувствувамъ, както се чувствувахъ и въ Добруджа. Нѣма нужда да познава човѣкъ ромжиски и български или да разпознава добруджанци какви сѣ. Българския духъ се чувствува не само между българитѣ и турцитѣ, но и между ромжнитѣ — до колкото ги има.

Направиха ми впечатление турцитѣ, които на моитѣ запитвания отговаряха уклончиво съ очевиденъ страхъ. Когато, обаче, се увѣриха, че азъ не съмъ нито ромжнинъ, нито на ромжиска служба, тѣ ми заявиха открито:

— Съ ромжнитѣ не се живѣе. Дано по-скоро додѣтъ българитѣ, а то нѣкъ ще бждемъ принудени да бѣгаме.

— Защо? — запитахъ азъ.

— Тия хора нѣматъ нито „динъ“ (народностъ), нито „иманъ“ (вѣра).

Това ме заинтересува, казва чужденецътъ, и азъ се заинтересувахъ да узная по-подробно, какъ се е създало у турцитѣ това убѣждение.

И научихъ поразителни работи за единъ европеецъ:

„Въ българско врѣме, разправиха ми единъ старъ турчинъ, нашитѣ жени можеха свободно да ходятъ кждѣто искатъ. Никой не ги закачаше. Българитѣ пазѣха честта на женитѣ. Ромжнитѣ сж друго: за тѣхъ честта на семейството не струва нищо.

— Че кой прѣслѣдва сега женитѣ ви?

Турчинътъ дигна рамѣтѣ:

— Всички ромжии сж едно. Още при първата окупация единъ ромжиски полковникъ насила се фотографира съ жената и дѣщерята на почтенъ турчинъ. Женитѣ бѣха принудени да седнатъ до него безъ покривала... Това за мюсюлманкитѣ не се допуша. По-късно пѣкъ и джандари, и чиновници, и всѣ какви пройдохи насилваха мюсюлманкитѣ по хиляди начини, за които е страшно дори да се приказва.

— Друго вършатъ ли ромжнитѣ?

— Какъ не вършатъ? Та сега ние не сме господари на нищо...

За българитѣ чужденецътъ каза:

— Азъ се чужда, какъ е могло да се създаде това лошо име за българитѣ. Тѣ сж недовѣрчиви, наистина, но отъ опитъ можахъ да констатирамъ, че на Балканитѣ нѣма по-привѣтливъ и вѣренъ народъ отъ тѣхъ, ако съумѣешъ да имъ спечелишъ сърдцето.

Новиятъ митингъ въ Кюстенджа.

Ромжиската администрация наново е турена въ тревога. Не, разбира се, за да защити живота, имота и честта на добруджанското население отъ разбѣсѣлитѣ се ромжиски банди, а да закара мюсюлманското население на митингъ въ Кюстенджа.

Че мюсюлманитѣ ще отидатъ, въ това споръ нѣма. Подъ натиска на заплашванията, камшицитѣ, дрѣвнитѣ тояги на полицията и прѣдъ страха, че могатъ да замръкнатъ, но да не осмѣнатъ, мюсюлманитѣ ще отидатъ и ще викатъ „трайская“ — тѣй, както искатъ организаторитѣ на митинга — властта.

Но защо сж всичкитѣ тия политически комедии, за които населението тѣй трагично плаща? Да се убѣдятъ въ Парижъ, че Добруджа е ромжиска ли? Ами че Съглашенето има свои прѣдставители тамъ, които и безъ ро-

(Слѣдвана IV страницата).

за да бжде тя прѣпратена на Съвета на Четиритѣхъ въ Парижъ, за защита човѣшкитѣ права на българитѣ, турцитѣ, евреитѣ и руситѣ въ Добруджа.

Сжщо така тя да бжде връчена и на българското правителство.

Настоящото искане, подкѣпено съ повече отъ 3000 саморжчни подписи, се връчи на Командующия Съглашенскитѣ войски въ София, г. Генералъ Кретиненъ, съ молба да бжде прѣпратена по назначение.

Вѣрно съ оригинала.

Върховенъ Управит. Комитетъ на Добруджанскитѣ организации въ България:

Прѣдседателъ: Д-ръ П. Вичевъ

Подпрѣдсед.: Драгомиръ Пачовъ

Членове: Ангелъ Стояновъ
Генералъ Диковъ
Матей Бончевъ.

Делегати на прогоненитѣ изъ Добруджа.

Друми Матевъ, Стоянъ Н. Цачовъ и Иванъ Паскалевъ.

Д. Нацевъ - Бурски.

Кръвта вода не става.

Чичо Смилецъ, най-стария войникъ въ полка, отиде патрулъ на най-прѣдния постъ. Черни облаци надвиснаха ниско надъ позицитѣ и почна да рѣмти тихъ есененъ дъждъ, който баяно се набиваше въ дрехитѣ и мокрѣше до коститѣ. Чичо Смилецъ, и двамата му млади другари нехаха; тѣ имаха отъ друго да се пазятъ: Около тѣхъ свѣрѣха куршуми, като рожкъ пчели и на честичко избумтяваше по нѣкоя граната, отъ която земята треперѣше.

Нощниятъ мракъ почти незабѣлъзано настѣпни, когато чичо Смилецъ дойде на поста съ двамата си другари.

— Момчета, вие потрайте малко, а азъ ще видя този огнь, що блѣнука, отъ шо е, — каза Чичо Смилецъ и лазишкомъ потегли по посока на мъждукащия огнь. Вистрѣли, ту единично, ту залпово, продължаваха да обезпояватъ нощта и да държатъ въ напрегнатостъ изморенитѣ отъ петдневни битки войници и офицери. Колкото наблизаваше до огня, толкова той се

увѣряваше, че този огнь не е „чиста работа“. Наблизилъ съ движението на котка, той се хвърли върху двамата руски войници, които давяха равномерно едно платнище и отговаряха на сжщитѣ движения на другъ огнь, който мъждрукаше всрѣдъ мрака въ долината.

Викъ и проклетия, ясувни и плачъ, и всичко пакъ се спотан. Двмата руски войници се трѣпкаха въ прѣдсмъртна агония, а до тѣхъ и чичо Смилецъ ударенъ твърдъ тежко съ ножъ въ лѣвата плешка. Съ послѣдни усилия той загаси огня и като по чуло прѣстана стрѣбата отъ руска страна.

Прѣзъ съзри чичо Смилецъ се засмѣ и полази съ стиснати жбѣи обратно къмъ своя постъ, но силитѣ починаха да го напушатъ съсѣмъ. Почна да губи съзнание и събка пѣтя.

Зора се сипна изавари затинише по цѣлата линия.

Чичо Смилецъ се свѣсти и огледа околността. Той е край село свѣрѣлъ въ слама. Нищо не познава. Никого не е минавалъ отъ тука.

Счу му се глъчка и той се дръпна въ сламата. Чакъ сега той усѣти ужасни болки въ плѣшката и си припомни

цѣлата сцена. Говорящитѣ наблизиха съсѣмъ близо и чичо Смилецъ просия отъ радостъ: Говорѣха български.

— Сике, тука бѣме. Остави кошничката, и пригледай да не ни види нѣкой, а азъ ще му дамъ да се нахрани.

— Бате, ама и азъ искамъ да виля на вѣтло български войникъ.

Чичо Смилецъ прѣзъръ болкитѣ и мъченията, изри сламата и се показа цѣлъ цѣленичекъ, облѣнъ въ кърви и изцапанъ отъ калъ.

— Ахъ! изпицѣ Сиха и се дръпна.

— Българчета ли сте? — бѣше първия му въпросъ.

— Българчета, — отговори дѣцата и колѣнничка до него.

— Ехъ, слава богу!... Ами кждѣ съмъ азъ?... Кое е това село? Има ли Руси?

— Има, има... Много... и въ нашата къща има каза, дитанесетъ-годишния Георги и втиква хлѣбъ и сирене въ ржката му.

— На, якъ, т довчера мама ще те привържи. Има още единъ войникъ у вуйчови. Стана петъ дни се крий... Ние ще те вардимъ.

— Не! Не!... Азъ ще се върна... Ще ви направя пакостъ. Ще ви избиятъ, ако узнаятъ.

мжнските аларми ще донесат истина, ако не сж я донесли вече. Пък и отъ това дори нѣма нужда. Достатъчно е конференцията да се справи съ етнографическата карта, приложена при календара, издаденъ подъ Височайшото покровителство на кралица Мери прѣзъ 1918 г. за войниците, за да се види, до колко и самитѣ ромънци смѣтатъ Добруджа за своя.

Ние не бихме обърнали внимание на тоя водевиленъ митингъ, ако не костувахе сжкпо на добруджанци и затова апелираме къмъ прѣдставителитѣ на Съглашението да турятъ край на тия издѣвателства спрямо едно население, всичката вина на което е, че принадлежи на една нация, която се е борила и ще се бори за своето обединение.

ХРОНИКА

Умоляватъ се емигриралиятѣ българини отъ Тулчанско да съобщятъ, има ли при тяхъ бѣжанци отъ с. Еникѣой, Тулчанско. Съобщението да се направи на адресъ: Хр. Джанбазовъ, с. Дол. Биволь, Ловчанско, у-ль.

Занятието на ромънската жандармерия въ Добруджа. На 27/VI н. г. ромънската жандармерия въ с. Кадж-кѣой арестувала Атанасъ Вѣтренеца, вземала му храната, агнетата и слѣдъ това го освободила, като го заплашили, обаче, че ако се оплаче на италианцитѣ, ще бжде изпѣденъ въ България.

Честта на българитѣ. На 25/VI н. г. близо до с. Бѣлица биватъ заловени и арестувани Петковъ Тодоръ съ жена си, Ивана Петкова, отъ с. Сарсѣларъ и още 2 жени отъ г. Тутраканъ. Закарватъ ги въ Сарсѣларъ, задържали ги цѣла нощъ, като сж посѣгнали върху честта на женитѣ, и сутринта ги освободили, като ги изнудили съ по 100 лева.

Въ ролята на съдебни власти. Сарсѣларскиятъ шефъ-доминалъ прѣдалъ на Афузина и Руфадъ Юсеновъ отъ с. Хорозларъ, контрактъ, съ право послѣднитѣ да пожънатъ нивитѣ на емигранта Христо х. Ивановъ отъ с. Сарсѣларъ отъ 160 декара, макаръ, че Боню Ивановъ отъ сжщото село има пълномощно да работи тия ниви.

Ангария. Жителитѣ на с. Кадж-кѣой ежедневно даватъ по 10—15 работника да работятъ ангаре на нивитѣ на ромънските чиновници.

Убийство и грабежъ. На 25/VI н. г. ромънската жандармерия нападна братята Стефанъ и Пеню Геневъ отъ с. Вискѣой. Стефанъ успѣва да избѣгне, но Пеню, тежко раненъ, бива убитъ и погребанъ въ нивитѣ. Убиватъ и единия конь, а останалия, заедно съ 800 лева, намѣрени у убития, заграбватъ.

Какъ се разрушава стопанското благосъстояние въ Добруджа. На

— Па, нека! Татко, чичо, бабо, — всички отавѣкоха а ние безъ тѣхъ какво ще правимъ, — каза Сика и заплака.

Чичо Смилецъ пригърна дѣцата и съ очи отправени къмъ небето промълви:

— Боже, благодаря ти, че на всѣкъ българинъ все си е българинъ. Дай сила за закрила на тия дѣца... на тия мили българчета, да живѣятъ и тѣ на свобода.

А като увѣрение, че Богъ чува молбата му, адски тънтейжъ разтърси земята. Започна се артилерийски бой.

Цѣли три часа ураганътъ събаря рускитѣ окопи и покоси живота на стотици защитници.

Обѣдъ бѣше, когато едно мощно ура се понесе близо край чичо Смилецъ кола нѣкаква мина и отиде далечъ на сѣверъ отъ селото.

Дѣцата пригърчаха и завикаха.

— Ставай, чичо! Ставай! Българскитѣ войски изгдиха руситѣ.

Съ послѣдни мжки той полази къмъ кжщата, а слѣницето проби съ силнитѣ си лъчи облацитѣ, засия надъ Балтаджени и осветли помраченитѣ лица на току що освободенитѣ българи.

2 юли полицейскиятъ шефъ почналъ да събира младежитѣ отъ с. Б. Косуй, отъ 41 наборъ. Вслѣдствие на това младежитѣ и тѣхнитѣ близки почнали да емигриратъ и жетвата на ечимика спрѣла.

— Горскитѣ стражари отъ с. Меше-Махле арестували тия, които работятъ общински ниви, и ги прѣпратили къмъ Силистра. Въ тѣхното отсъствие горскитѣ почнали жетвата на ечимика — надеждата и радостта на бѣднитѣ добруджанци. Сжщитѣ горски на 1/VI разбили и ограбили дома на Назимъ Маремъ, когато послѣднитѣ е билъ по кърска работа.

Раздаването на избирателнитѣ карти въ Добруджа. На 22/VI ромънскиятъ нотаръ, заедно съ 6 души стражари отъ с. Сарсѣларъ, отишли въ дома на Пеню Христовъ, когато тамъ сж били събрали махленскитѣ жени на влаченки. Използували случая, ромънцитѣ ги заставили да получатъ избирателнитѣ карти за мжжетѣ си и другитѣ мжже отъ кжщи. Но женитѣ сж неграмотни. Какъ да се подлишатъ? — Лесно. Топнали си прѣститѣ въ мастилѣното шише и подъ редъ удрияли върху разпискитѣ. Алатурка... „Басъ пармаз“ и... свършено

Къмъ абонатитѣ. Умоляватъ с. г. абонатитѣ на в. Добруджа, които не сж си платили абонамента, да направятъ това, за да се подсигури сжществването на вѣстника. Абонамента да се изпраща съ пощенски записи или прѣпоржчани писма до администрацията на вѣстника, като се указва и абонаментния № рѣ. Слѣдъ получаване на сумата ще се изпраща формата разписка. Отъ Администрацията.

Войнишкитѣ сѣмейства въ Добруджа. Необходимо е комитета за подпомагане на войнишкитѣ сѣмейства да се погрижи частъ по-скоро да подпомогне останалитѣ въ мизерия сѣмейства на войнишкитѣ-добруджанци, отъ които една голѣма частъ сж пѣлници. Ако е възможно — да иска чрѣзъ българското правителство свободенъ пропускъ отъ съглашенскитѣ окупационни власти и подъ тѣхна контрола да изпрати специални лила, които да отилятъ въ селата и градоветѣ и раздадатъ помощитѣ. Тия нещастни сѣмейства сж изложени на ужасна мизерия и никой нѣма да се погрижи за тѣхъ, ако комитетътъ — респективно българското правителство не направятъ това.

Приютъ за бѣжанцитѣ. Г-нъ Стефанъ х. Маринчевъ, отъ гр. Тутраканъ, бѣжанецъ, на свои сръдства е отворилъ въ с. Настрединъ, Русенско, приютъ за бѣжанцитѣ-добруджанци.

Г-жа Захаријева отъ София, по случай годишнината отъ смъртта на нейната любима дѣщеря Марча, внесе въ касата на Върховния Добруджански Комитетъ сумата отъ лева 200 за подпомагане бѣжанцитѣ отъ Добруджа.

В. Д. Комитетъ ѝ благодари сръдечно за дарението.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Мѣстожителството на българската делегация въ Парижъ.

Парижъ, 18 юли. (Радиотелеграма). Ръшено е окончателно българската делегация да бжде настанена въ замъка Мадридъ въ Нюшй на Сена.

Разпрѣдѣляне на германскитѣ колонии.

Лионъ, 18 юли. (Радиотелеграма). Комисията за колониялнитѣ мандати се събра въ четвъртъкъ въ министерството на колониятѣ подъ прѣдседателството на г. Анри Симонъ. Г. Беръ прѣдставяваще Съединенитѣ Щати, полковникъ Амери, държавенъ подсекретаръ за колониятѣ — Англия и г. Маркони — Италия. Белгийскиятъ посланикъ въ Парижъ баронъ де Гефие д'Естроа изложи съдържанието на сключената между Англия и Белгия спогодба за източна Африка. Комисията рѣши да прѣдложи на съѣта на петимата удобренieto на тази спогодба. Впрочемъ въ кръговетѣ на конференцията не сж-

ществува никакво съмнѣние, че удобренieto е прѣдварително осигурено. По силата на тази спогодба Белгия влиза въ владѣние на областитѣ Руанда и Урумби, разположени въ сѣверо-западната частъ на колонията. Тѣзи области, макаръ и да прѣдставляватъ една малка частъ отъ територията на тази колония, сж населени съ около 3 милиона жители, т. е. почти половината отъ цѣлото население на бившата германска колония Източна Африка. Тази богата областъ притежава въ сжщото врѣме около половината отъ добитѣка на колонията.

Гръцко-италианския споръ за Мала-Азия.

Лионъ, 18 юли. Върховниятъ съѣтъ на съюзинитѣ се събра въ петѣкъ сутринта въ министерството на външнитѣ работи. Г. г. Венизелосъ и Титони бидоха изслушани по въпроса за разграничението на надлежитѣ окупационни зони на грѣцкитѣ и италиански войски въ Мала-Азия.

Австрийскиятъ договоръ.

Лионъ, 18 юли. Върховниятъ съѣтъ се събра отново слѣдъ обѣдъ и прѣгледа послѣднитѣ клаузи на договора, който ще бжде незабавно вржченъ на австрийската делегация.

Белгийската камара за договора.

Лионъ, 18 юли. Комисиятъ на белгийската камара слѣдъ като сж проучили договора за мира сж изказали мнѣние тоѣ да бжде приетъ безъ измѣнение и че всѣка оппозиция е излишна. Все пакъ формулирани сж били нѣкои критики по положението създадено относително плебисцита въ територията Малмеди.

Новиятъ летонски кабинетъ.

Лионъ, 18 юли. Съобщаватъ отъ Копенхагенъ: Летонската агенция съобщава, че г. Улманисъ е успѣлъ да състави новия кабинетъ, въ който ще влизатъ 7 летонци, двама балтийци и единъ еврейтъ. Г. Улманисъ запазва прѣдседателството на министерския съѣтъ, заедно съ министерствата на землѣдѣнието и продоволствието.

Елзасъ и Франция.

Парижъ, 18 юли. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Страсбургъ: Елзаскиятъ печатъ дава много подробности по тържествата устроени на 14 юли въ елзаскитѣ села. Става все по-очевидно, че народниятъ празникъ е билъ от-

празнуванъ съ извънреденъ възторгъ и че цѣлния Елзасъ е искалъ още веднажъ да докаже неизмѣнната си приврзаностъ къмъ Франция. Учителитѣ сж взели най-видно участие въ организирането на празненството.

По този поводъ в. „Алзасиенъ“ пише: „Ние възпроизвеждаме тѣзи данни, за да покажемъ чувствата на селското население, чувства, които германскиятъ печатъ постоянно се мжи да противопостави на чувствата на градското население. Това сж съврѣмenni документи, които наистина не сж написани на французки езикъ, но показватъ по недвусмисленъ начинъ французкото сръдце и французката душа на Елзасъ“.

Съобщаватъ отъ Страсбургъ: при посѣщението си въ Колимаръ г. Милеранъ прѣдаде офицерския кръстъ на почетния легионъ на г. Валцъ и кавалерския кръстъ на г. г. Баеръ, Конрагъ и Молякъ.

Испания и Франция.

Лионъ 18 юли. Португалскиятъ пълномощенъ министъръ и генералъ Росадасъ прѣдадоха на маршалъ, Фомъ голѣмия кръстъ на португалския орденъ на Кулата и Меча.

Италианцитѣ окупиратъ Булдуръ.

Римъ, 16 юли. (И. Т. А.) За да запазятъ общественя редъ италианскитѣ войски окупираха на 1 юли Булдуръ и поставиха войскови части край пѣтя чакъ до Адалия. Частитѣ бѣха посрѣщани съ радостъ отъ населението. Въ Буджакъ италианското отѣделение бѣ прието отъ първенцитѣ, които непринудено поставиха на негово разположение училищната сграда. Ахафикъ паша, началникъ на турската жандармерия, заяви, че е получилъ заповѣдъ отъ началството си да сълѣдствува на италианскитѣ войски, за да се запази спокойствието. Въ Булдуръ кметътъ и първенцитѣ заявиха, че се чувствуватъ щастливи поради пристигането на нашитѣ войски и прѣдложиха доброволно мѣсто за тѣхното квартируване. Началникътъ на турския гарнизонъ и мюесарифа на Булдуръ, напротивъ, подадоха протестъ, твърдяйки, че нищо необикновено не е станало по тѣзи мѣста и че слѣдователно италианската окупация е неоправдана. Очевидно е, че този протестъ е поладенъ отъ тѣхъ съ единствената цѣль да избѣгнатъ личната отговорностъ прѣдъ правителството. Констатирани сж бѣгства на арестувани, убитъ е братътъ на кмета на града, както и двама стражари и сж извършени разни грабежи.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ „ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сж до сега слѣднитѣ книги отъ библиотека „ДОБРУДЖА“:

- № 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа отъ М. Г. Марковъ. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) отъ Ст. Чилингировъ. л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Пенаковъ. л. 1.50
- № 4. Мемораръ отъ Центр. Добр. Съѣтъ. л. 1.50
- № 5. Ромънскитѣ жестокоски надъ отвлѣчениитѣ добруджанци въ Молдава, подъ урѣдбата на Драгомиръ Павловъ и Д. В. Кацевъ. л. 2.20
- № 6. Стари и нови наметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюдъ) отъ Ис. Енчевъ—Видю. л. 12 —
- № 7. Стефанъ Караджа (ж-вотописни бѣлѣжки) отъ Ст. Чилингировъ. л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портретъ-Нартина на Ст. Караджа. Цѣна л. 2.50
Нартина св. св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ис. Енчевъ—Видю. Цѣна л. 6.—
ПОРЪЧКИ за книгитѣ отъ библиотеката и другитѣ издания се отпиратъ до управлението на Народния магателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или до дружество „Книжнина“ ул. „Вас. Левски“ София, телеф. 1609

Въ България при всички книжарници.